

ERKKI TAMMISALON RAHASTO

Hammaslääketieteen röntgenologian professori kehitti myös laitteistoja

Rahasto perustuu professori Erkki Tammisaloon (8.10.1932 – 30.3.2017) 60-vuotismerkkipäivän yhteydessä kerätyn muotokuvarahaston käyttämättä jääneisiin varoihin, jotka lahjoitettiin Turun Yliopistosäätiölle. Vuonna 1994 perustettu rahasto tukee Turun yliopistossa tehtävää hammaslääketieteellistä diagnostiikkaa koskevaa tutkimusta.

Erkki Heikki Tammisalo syntyi Helsingissä professori, hammaslääketieteen tohtori Eero Tammisaloon ja Elfriede Handtwarghin perheeseen. Erkki Tammisalo pääsi ylioppilaaksi Helsingin suomalaisesta yhteiskoulusta 1950, valmistui hammaslääketieteen lisensiaatiksi 1957 ja väitteli tohtoriksi 1963. Hän teki opintomatkoja Skandinavian maihin ja Englantiin 1950-luvulla. Hän toimi Helsingin yliopiston hammaslääketieteen laitoksen röntgenosaston opettajana 1961–1962 ja piti yksityispraktiikkaa 1957–1962.

Turun yliopistoon Erkki Tammisalo tuli hammaslääketieteen laitoksen röntgenologian vt. professoriksi 1963. Professorin virassa hän oli 1965–1997. Hän toimi myös hammaslääketieteen laitoksen esimiehenä, yliopiston hallituksessa ja lääketieteellisen tiedekunnan varadekaanina.

Suomalaiset suurradiologit ovat kehittäneet aktiivisesti alan laitteistoja. Erkki Tammisaloon oppi-isä, hammaslääketieteellisen röntgenologian professori Yrjö Paatero (k. 1963) kehitti leukojen panoraamaröntgenkuvauksen menetelmän ja siihen käytettävän laitteen, josta tuli yksi menestyksekkäimmistä suomalaisista vientituotteista. Sen viimeinen vaihe, ortopantomografi, valmistui 1957. Helsingin yliopiston hammaslääketieteen laitos rahoitti tutkimusta, mutta koska Paateron keksinnön merkitystä ei täysin ymmärretty, hän oli rahoittanut laitteiston kehittämistä osin itsekin.

Perinteisen tietokonetomografian hyödyntäminen jäi hammashoidossa vähäiseksi, koska laitteet olivat kalliita ja kuvien piirtokyky riittämätön. Erkki Tammisalo kehitti monitekniikkatomografialaitteistoja jo 1980-luvulla ja jatkoi tietokonetomografian soveltamista yhdessä tokiolaisen Nihonin yliopiston hammaslääketieteen laitoksen tutkijan Yoshinori Arain kanssa. He rakensivat ensimmäinen kartiokeilatogramfialaitteen Turun yliopistossa 1995 ja julkaisivat menetelmän toimintaperiaatteen 1997. Menetelmä yleistyi nopeasti kautta maailman. Tammisalolla oli viisi kuvauslaitteisiin liittyvää maailmanlaajuista patenttia.

Erkki Tammisalo

Erkki Tammisalo toimi Acta Odontologica Scandinavica asiantuntijana, Suomen hammaslääkäriseuran lehden toimitusneuvoston jäsenenä sekä koulutustoimikunnan sihteerinä ja puheenjohtajana. Hän oli myös Turun hammaslääkäriseuran koulutustoimikunnan johdossa.

Vuonna 1971 aloitti toimintansa Erkki Tammisaloon perustama turkulainen röntgentutkimuslaitos Tomodent Oy, joka on erikoistunut leukojen ja hampaiston röntgentutkimuksiin sekä poskionteloiden kartiokeilakuvauksiin. Yksityisille röntgentutkimuksille oli Turussakin suuri tarve.

Erkki Tammisalo sai Suomen hammaslääkäriliiton hopeisen ansiomerkin ja Suomen hammaslääkäriseuran pronssisen ansiomitalin sekä 1997 ensimmäisen Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan Vuoden kliininen silmä -palkinnon, joka jaetaan tunnustuksena onnistuneesta diagnostisesta, hoidollisesta tai hallinnollisesta toiminnasta tai nokkelasta keksinnöstä.

Erkki Tammisalo avioitui vuonna 1957 hammaslääkäri Riitta-Maija Steniuksen kanssa. Heille syntyi kolme lasta: Tapio 1958, Taina 1961 ja Jukka 1963. Erkki Tammisaloon harrastuksiin kuuluivat valokuvaus, musiikki ja Hiidenveden rannalla sijaitseva lomapaikka Kesäniemi. Sotilasarvoltaan hän oli lääkintäluutnantti.

Oy Sigillum Ab / Heli Teittinen

Turun Yliopistosäätiö

Turun Yliopistosäätiön tarkoitus on edistää ja tukea Turun yliopiston toimintaa. Säätiön tärkein toimintamuoto on sen yleis- ja nimikkorahastot, joiden tuotosta säätiö jakaa apurahoja. Rahastojen yhteenlaskettu koko on noin 50 miljoonaa euroa.